T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/7
KARAR NO : 2022/269
KARAR TR : 30/05/2022

ÖZET: Davacının mülkiyetinde bulunantaşınmazın Büyükçekmece GölHavzası kısa mesafeli koruma alanında kalmasından dolayı mülkiyet haklarının ihlal edildiği ileri sürülerekkamulaştırmasızel atma tazminatı ödenmesi istemiyle açılan davanın, taşınmazın bir kısmına fiilen el atıldığı gözetildiğindeADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : E. T
Vekili : Av. H. A
Davalı : İSKİ Genel Müdürlüğü
Vekilleri : Av. B. E - Av. M. K

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin maliki olduğu İstanbul ili, Büyükçekmece İlçesi, ..., ... parsel sayılı taşınmazın İSKİ Kanunu ve İSKİ İçme Suyu Havzaları Yönetmeliği kapsamında dere mutlak koruma alanında bulunduğunu ancak, davalı idare tarafındanherhangi bir kamulaştırma işlemi yapılmadığını,müvekkili tarafından bu yer üzerinde herhangi bir inşaat yapılamadığını, ürün ekilemediğini, hayvancılıkyapılamadığını, böylelikle müvekkilinin Anayasave yasalar ilegüvence altına alınan mülkiyet hakkının sınırlandırıldığını, davalı idarenin eyleminin haksız fiil sorumluluğu kapsamında kamulaştırmasız el atma niteliğinde olduğunu; her ne kadar davalı İdare tarafından İSKİ İçme Suyu Havzaları Yönetmeliğinde değişiklik yapılarak derelerle ilgili ibareler kaldırılıp yerine yapı yaklaşma mesafesi getirilmiş olsa da, müvekkilinin taşınmazı mutlak koruma alanında kalmaya devam ettiğinden ve davalı idarece müvekkilintaşınmazından serbestçe yararlanma ve tasarruf etme hakları engellendiğinden,ortada kamulaştırmasız el atma durumunundevam ettiğini, Yargılayın yerleşik içtihatlarına ve uygulamalarına göre, davalı idarenin kamulaştırmasız el koyma hükümleri kapsamında müvekkilinin zararını tazmin etmesi gerektiğini; taşınmaz / taşınmazların İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve Büyükçekmece Belediye sınırları içerisinde kaldığını,Belediye tarafından yapılan imar planı içerisinde yer aldığını, birçok hizmetten yararlanan bir konumda bulunduğunu ifade ederek; fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla, taşınmaza kamulaştırmasız el atılması nedeniyle şimdilik 1.000 TL tazminatın dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tahsiline, müvekkiline ait hissenin iptal edilerek davalı idare adına tapuya kayıt ve tesciline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmış; 14/11/2012 havale tarihli ıslah dilekçesi ile tazminat talebi 296.828,30 TL olarak değiştirilmiştir.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Büyükçekmece 2. Asliye Hukuk Mahkemesi 28/11/2012 tarihli ve E.2012/266, K.2012/1005 sayılı kararı ile, uyuşmazlığın esasını inceleyerek davanın kabulüne, taşınmazın tapu kaydının iptali ile davalı İdare adına tapuya kayıt ve tesciline karar vermiş, bu karar temyiz edilmiştir.

3. Yargıtay 5. Hukuk Dairesi 28/11/2013 tarihli ve E.2013/20637,K.2013/21125 sayılı kararı ile, davanınidari yargıda görülmesi gerektiğindenbahisle hükmün bozulmasına karar vermiş, kararın düzeltilmesi istemi de aynı Dairenin 26/05/2014 tarihli ve E.2014/5191, K.2014/14814 sayılı kararıyla reddedilmiştir. Bozma kararının ilgili kısımları şöyledir:

"Dava konusu taşınmaz Dere Mutlak Koruma Alanı olarak ayrılmış ise de; mahallinde yapılan keşif sonrası alınan bilirkişi raporlarına göre, taşınmaza davalı idarece fiilen el atılmadığı anlaşılmıştır.

06.2013 tarihinde yürürlüğe giren 6487 sayılı yasanın 21. maddesi ile Kamulaştırma Kanununun geçici 6. maddesinde yapılan değişiklik ile; "Uygulama imar planlarında umumi hizmetlere ve resmi kurumlara ayrılmak suretiyle veya ilgili kanunların uygulamasıyla tasarrufu kısıtlanan taşınmazlar hakkında, 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununda öngörülen idari başvuru ve işlemler tamamlandıktan sonra idari yargıda dava açılabilir. Bu madde hükümleri karara bağlanmamış veya

kararı kesinleşmemiş tüm davalara uygulanır." hükmü getirilmiştir.

Öte yandan Anayasa Mahkemesi'nin 25.09.2013 gün 2013/93 Esas, 2013/101 Karar sayılı ilamında da; "Kamulaştırmasız el atmadan söz edilebilmesi için taşınmaz zilyetliğinin idareye geçmesi ve taşınmazın fiilen kamu hizmetine tahsis edilmiş olması gerektiği; imar kısıtlamalarında taşınmazın zilyetliğinin malikte kalmaya devam etmekte olup, yalnızca malikin tasarruf yetkisinin, ilgili mevzuattan kaynaklanan bazı kısıtlamalara maruz kaldığı, bu nedenle imar kısıtlamalarından kaynaklanan tazminat davalarının idari yargıda açılabileceği" kabul edilmiştir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, davanın idari yargıda görülmesi gerektiğinden, dava dilekçesinin görev yönünden reddi yerine, yazılı şekilde hüküm kurulması,

Doğru görülmemiştir."

4. **Büyükçekmece 5. Asliye Hukuk Mahkemesi 22/10/2014 tarihli ve E.2014/342, K.2014/462 sayılı kararı ile,** davanın idari yargıda görülmesi gerektiğinden bahisle görevsizlik kararı vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Görevsizlik kararının ilgili kısımları şöyledir:

"Tüm dosya kapsamı ve Yargıtay ilamı dikkate alındığında; 11.06.2013 tarihinde yürürlüğe giren 6487 sayılı yasanın 21. maddesi ile Kamulaştırma Kanununun geçici 6. maddesinde yapılan değişiklik ile; "Uygulama imar planlarında umumi hizmetlere ve resmî kurumlara ayrılmak suretiyle veya ilgili kanunların uygulamasıyla tasarrufu kısıtlanan taşınmazlar hakkında, 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununda öngörülen idari başvuru ve işlemler tamamlandıktan sonra idari yargıda dava açılabilir. Bu madde hükümleri karara bağlanmamış veya kararı kesinleşmemiş tüm davalara uygulanır." hükmü getirildiği, öte yandan Anayasa Mahkemesi'nin 25.09.2013 gün 2013/93 Esas, 2013/101 Karar sayılı ilamında da; "Kamulaştırmasız el atmadan söz edilebilmesi için taşınmaz zilyetliğinin idareye geçmesi ve taşınmazın fiilenkamu hizmetine tahsis edilmiş olması gerektiği; imar kısıtlamalarında taşınmazın zilyetliğinin malikte kalmaya devam etmekte olup malikin tasarruf yetkisinin, ilgili mevzuattan kaynaklanan bazı kısıtlamalara maruz kaldığı, bu nedenle imar kısıtlamalarından kaynaklanan tazminat davalarının idari yargıda açılabileceği" kâbul edildiği ve dava konusu taşınmaza fiili el atma olmadığından; açıklanan tüm bu nedenlerle, davanın idari yargıda görülmesi gerektiği kanaatiyle aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur."

5. Davacı vekili bu kez, müvekkilininmaliki olduğu İstanbul İli, Çatalca İlçesi, ..., ... parsel sayılı taşınmazın,dere mutlak koruma alanı içinde kaldığından bahisle mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürerek, adli yargı tarafından tespit edilen toplam 296.828,30 TL kamulaştırmasız el atma bedelinin dava tarihinden itibaren işleyen faizi ile birlikte tazminine karar verilmesi istemiyleidariyargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

6. İstanbul 5. İdare Mahkemesi 28/04/2017 tarihli ve E.2015/280, K.2017/1101 sayılı kararı ile, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'na 07/09/2016 tarihinde yürürlüğe giren 6745 sayılı Kanunlagetirilen yeni yasal düzenleme uyarınca, bu aşamada davanın esası hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermiş,istinaf yoluna başvurulması üzerine İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Dokuzuncu İdare Dava Dairesi 08/11/2017 tarihli ve E.2017/3179, K.2017/2853 sayılı kararı ile, başvurunun reddine karar vermiş; temyiz yoluna başvurulması üzerine Danıştay Altıncı Dairesi 30/10/2018 tarihli ve E.2018/751, K.2018/8619 sayılı kararı ile, anılan Bölge İdare Mahkemesi kararını bozarakMahkemesine göndermiş; İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Dokuzuncu İdare Dava Dairesi 20/03/2019 tarihli ve E.2019/122, K.2019/193 sayılı kararı ile, İstanbul 5. İdare Mahkemesinin 28/04/2017 tarihli ve E.2015/280, K.2017/1101 sayılı kararının kaldırılmasına, belirtilen hususlar dikkate alınıp yeniden yargılama yapılıp karar verilmesi amacıyla dosyanın mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

7. İstanbul 5. İdare Mahkemesi 17/12/2020 tarihli ve E.2019/1060, K.2020/1840 sayılı kararı ile, uyuşmazlığın esasını inceleyerek davanın reddine karar vermiş, istinaf yoluna başvurulması üzerine İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Dokuzuncu İdare Dava Dairesi 13/10/2021 tarihli ve E.2021/593, K.2021/1319 sayılı kararı ile, taşınmazın bir kısmına fiilen el atıldığı gözetilerekdavanın görev yönünden reddine karar verilmesi gerekirken, aksi yönde verilenkararda hukuki isabet görülmediği gerekçesiyle İdare Mahkemesince verilen kararın kaldırılmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

8 . **İstanbul 5. İdare Mahkemesi 12/11/2021 tarihli ve E. 2021/2046 sayılı kararı ile ,** davanın çözümünde adli yargı yerlerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyalarının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Dava dosyasında bulunan bilgi ve belgelerin incelenmesinden, davaya konu taşınmaz üzerinde, atık su kanalı, yağmur suyu kanalı ve dere ıslahı inşaatı işi kapsamında davalı idarece çalışmalara başlanıldığı, bu kapsamda taşınmazın 407,84 m2'lik kısmına kollektör hattı, her biri l,00m2 olmak üzere iki adet kollektör bacası, 20 m2 yüzölçümlü betonarme depo yapılmak suretiyle taşınmaza fiilen el atıldığı, anılan fiili el atma nedeniyle Çatalca 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin E:2015/355 sayılı dosyasında kamulaştırmasız el atmadan kaynaklı tazminat davası açıldığı görülmektedir.

Bu itibarla; taşınmazın bir kısmına fiilen el atıldığı, diğer bir kısmı için ise (olayda da olduğu gibi) hukuki el atma durumunun söz konusu olduğu durumlarda, taşınmaz malikinin taşınmazın bir kısmı için

adli yargıda, diğer kısmı için idari yargıda dava açması gerektiğinin ileri sürülmesi hem usul ekonomisine hem de Uyuşmazlık Mahkemesinin bu yöndeki içtihadının gayesine uygun olmayacaktır. Zira böyle bir durumda fiili el atma ile hukuki el atma durumları iç içe geçmiş olup, taşınmaza yönelik el atma eyleminin bir bütün olarak tek yargı yerinde incelenmesi gerekmektedir. Bu takdirde, (fiili el atma davalarına idari yargı bakamayacağından), taşınmazın fiili el atmaya konu olmayan (hukuki el atmaya konu olan) kısmına yönelik tazminat talebinin de bütünlük içinde adli yargıda görülmesi icap etmektedir.

Bu durumda; dava konusu taşınmazın bir kısmına dere ıslah çalışmaları kapsamında fiilen el atılmış olması ve bundan kaynaklı davanın da adli yargı yerinde devam ettiği görülmekle, uyuşmazlığın bir bütün olarak ele alınması gerektiğinden, yukarıda anılan kanun hükmü uyarınca davanın Adli Yargı mahkemelerinde görülecek olması nedeniyle uyuşmazlığın görüm ve çözümünün adli yargı yerinin görevine girdiği sonucuna varılmıştır.

Nitekim benzer bir uyuşmazlıkla ilgili olarak Danıştay Altıncı Dairesinin 23.11.2020 tarih ve 2017/2032, K:2020/l 1282 sayılı kararı da bu yöndedir."

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

9. Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmış; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde de, tam yargı davaları, idarenin eylem ve işlemlerinden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan davalar olarak tanımlanmıştır.

10. 6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'na eklenen Ek Madde 1'in birinci fıkrasının birinci cümlesi şöyledir:

"Uygulama imar planlarında umumi hizmetlere ve resmî kurumlara ayrılmak suretiyle mülkiyet hakkının özüne dokunacak şekilde tasarrufu hukuken kısıtlanan taşınmazlar hakkında, uygulama imar planlarının yürürlüğe girmesinden itibaren beş yıllık süre içerisinde imar programları veya imar uygulamaları yapılır ve bütçe imkânları dâhilinde bu taşınmazlar ilgili idarelerce kamulaştırılır veya her hâlde mülkiyet hakkını kullanmasına engel teşkil edecek kısıtlılığı kaldıracak şekilde imar planı değişikliği yapılır/yaptırılır."

11. İSKİ İçmesuyu Havzaları Yönetmeliğinin "*Tanımlar*" "başlıklı 4. maddesinde: İçmesuyu havzaları (Havza),Mutlak Koruma Alanı (0-300 m.), Kısa Mesafeli Koruma Alanı (300-1000m),Orta Mesafeli Koruma Alanı (1000-2000 m.),Uzun Mesafeli Koruma Alanı (2000-havza sınırı) tanımlarına yer verilmiş; "*Genel hükümler*" başlıklı 5. maddesinde; bu yönetmelikte açıklanmayan tüm hususlarda Su Kirliği Kontrolü Yönetmeliği'nin içmesuyu havzaları ile ilgili hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiş; Yönetmeliğin "*Özel hükümler*" başlıklı 6.maddesinin 9. fıkrasında "*İçmesuyu havzalarında imar planlarında uyulması gereken esaslar*"ın neler olduğu hususlarıdüzenlenmiştir.

B. Yargı Kararları

12. Yargıtay İçtihadı Birleştirme Hukuk Genel Kurulunun 11/02/1959 tarihli, E.1958/17, K.1959/15 sayılı kararının III. bölümü şöyledir:

"...III-İstimlâksiz el atma halinde amme teşekkülü İstimlâk Kanununa uygun hareket etmeden ferdin malını elinden almış olması sebebiyle kanunsuz bir harekette bulunmuş durumdadır. Ve bu bakımdan dava Medeni Kanun hükümlerine giren mülkiyete tecavüzün önlenmesi veya haksız fiil neticesinde meydana gelen zararın tazmini davasıdır. Ve bu bakımdan adliye mahkemesinin vazifesi içindedir.

Bundan başka, bir amme teşekkülü tarafından bir tesisin yaptırılması sırasında Devlet malı olmayan yerlerden toprak alınması veya böyle yerlere toprak veya moloz yığılması neticesinde meydana gelen zararların tazmini davası da başkasının malına amme teşekkülünün dilediği gibi el atma hakkı bulunmadığı ve plan ve projelere ve şartnamelere başkasının malına ihtiyaca göre el atılabilmesini gerektirecek esaslar konulamayacağı cihetle, haksız fiilden doğan bir tazminat davası sayılır.

Yapılan işlerin plan veya projeye aykırı olarak yapılması hali de idari karara aykırı bir hareket bulunması itibariyle yine idari kararın tatbiki olan bir fiil sayılamaz ve bu bakımdan bu iddia ile açılmış bir dava haksız fiilden doğan bir davadan ibaret olacaktır.

Bu bentte anılan davalar, içtihadı birleştirme kararının dışında kaldıklarından kararın bunlara şümulü yoktur ..."

13. 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun Geçici 6. maddesinin bazı fıkralarının iptali yönündeki taleple Anayasa Mahkemesine yapılan itiraz (somut norm denetimi) başvurusunda Anayasa Mahkemesi 25/09/2013 tarihli ve E.2013/93, K.2013/101 sayılı kararıyla; yapılan itiraz başvurusu, başvuran mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddedilmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Türk hukukunda 'fiili yol'un en karakteristik örneği, 'kamulaştırmasız el atma'lardır. Kamulaştırmasız el atma, idarenin, bir kişiye ait taşınmazı bilerek veya bilmeyerek kamulaştırmaya ilişkin usul ve kurallarına uymaksızın ve bir bedel ödemeksizin işgal ederek kamu hizmetine tahsis etmesi

şeklinde tanımlanmaktadır. Buna göre, kamulaştırmasız el atmadan söz edilebilmesi için, kişiye ait gayrimenkulün idarece (kamu hizmetinde kullanılmak amacıyla) işgal edilmiş olması ve bu işgalin kanunda öngörülen usul ve esaslara uyularak tesis edilmiş bir kamulaştırma işlemine dayanmadan gerçekleştirilmiş olması gerekmektedir. Bu şekilde, idarenin hukuk dışı eyleminden kaynaklanan fiili el atmaların, özel kişilerin haksız fiil teşkil eden eylemlerinden hiçbir farkının bulunmadığı, bu nedenle bu tip eylemlerden doğan zararların da özel kişilerin haksız fiilinden doğan zararlarda olduğu gibi adli yargıda dava konusu edilmesi gerektiği kabul edilmektedir.

Başvuran Mahkemede görülen davaya konu olayda, davacıya ait taşınmaz, imar planlarıyla'dere mutlak koruma alanı'sınırları içine alınmış ve bu nedenle davacının taşınmaz üzerindeki tasarruf yetkisi kısıtlanmıştır. Davacının tasarruf yetkisinin kısıtlanmasının, davacının mamelekinde azalma meydana getirebileceği tartışmasızdır. Ancak, davacının mülkü üzerinde tasarruf etme hakkının kısıtlanması, idarenin bir eyleminden değil, idari bir işlem niteliğinde olduğu tartışmasız olan imar planından kaynaklanmaktadır. Olayda, idarenin fiili el koyma niteliği taşıyan bir eylemi henüz bulunmamakta, aksine kanunen yapması gereken kamulaştırma işlemlerini yapmamak biçiminde tezahür eden bir eylemsizliği söz konusudur.

Öte yandan, kamulaştırmasız el atmadan söz edilebilmesi için taşınmaz zilyetliğinin idareye geçmesi ve taşınmazın fiilen kamu hizmetine tahsis edilmiş olması gerekmektedir. Oysa, Mahkemede görülen davaya konu olayda olduğu gibi 'imar kısıtlamaları'nda taşınmaz zilyetliği malikte kalmaya devam etmekte olup yalnızca malikin tasarruf yetkisinin, ilgili mevzuattan kaynaklanan bazı kısıtlamalara maruz kalması söz konusu olmaktadır.

Sonuç olarak, davacının taşınmazının imar planlarında 'dere mutlak koruma alanı'nda bırakılması nedeniyle tasarruf hakkının kısıtlanmasının kamulaştırmasız el atma olarak nitelendirilemeyeceği, bunun, idari bir işlem olan imar planlarının zorunlu bir sonucu olduğu ve tasarruf hakkının kısıtlanması sebebiyle doğan zararın ancak idari yargıda açılacak bir tam yargı davasına konu edilebileceği sonucuna ulaşılmaktadır. Dolayısıyla bakılmakta olan dava, itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin görev alanına girmemektedir.

Nitekim, Anayasa'nın 158. maddesiyle, adlî, idarî ve askerî yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlemeye yetkili kılınan Uyuşmazlık Mahkemesinin istikrar bulmuş içtihatları da bu yöndedir (Örneğin; 4.2.2013 günlü, E.201/107, K.2013/230 sayılı kararı)..."

14. 6745 sayılı Kanun'la 2942 sayılı Kanun'a eklenen Ek Madde 1'in birinci fıkrasının*"Bu süre içerisinde belirtilen işlemlerin yapılmaması hâlinde taşınmazların malikleri tarafından, bu Kanunun geçici 6 ncı maddesindeki uzlaşma sürecini ve 3194 sayılı İmar Kanununda öngörülen idari başvuru ve işlemleri tamamlandıktan sonra taşınmazın kamulaştırmasından sorumlu idare aleyhine idari yargıda dava açılabilir."* şeklindeki ikinci cümlesi; Anayasa Mahkemesinin 20/12/2018 tarihli ve E.2016/181, K.2018/111 sayılı kararıyla iptal edilmiştir.

15. Uyuşmazlık Mahkemesinin 08/07/2019 tarihli ve E.2019/213, K.2019/416 sayılı kararında; Anayasa Mahkemesinin iptal kararının, Uyuşmazlık Mahkemesinin bu konuda istikrar bulmuş kararları doğrultusunda, yargı yolunun değişmesini gerektirecek bir duruma yol açmadığı belirtilmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...İptal edilen bölüm içerisinde kalan 'Bu süre içerisinde belirtilen işlemlerin yapılmaması hâlinde taşınmazların malikleri tarafından, bu Kanunun geçici 6 ncı maddesindeki uzlaşma sürecini ve 3194 sayılı İmar Kanununda öngörülen idari başvuru ve işlemleri tamamlandıktan sonra taşınmazın kamulaştırmasından sorumlu idare aleyhine idari yargıda dava açılabilir.' cümlesi kapsamında, bakılan görev uyuşmazlığında yargı yolunun değişip değişmeyeceği hususu irdelendiğinde; davacıların taşınmazları üzerinde tasarruf etme hakkının kısıtlanmasının, idarenin bir eyleminden değil, idari bir işlem niteliğindeki imar planından kaynaklanması; davacıların bu işlem sebebiyle doğduğunu iddia ettikleri zararın ancak idari yargıda açılacak bir tam yargı davasına konu edilebileceğinin tartışmasız olmasının yanında; Anayasa Mahkemesinin belirtilen kararının gerekçesinde; bu konuya ilişkin uyuşmazlıkların adli yargıda görülmesinin gerektiği, diğer bir anlatımla taşınmazın malikleri tarafından idari yargıda dava açılabileceğinin hukuka aykırı olduğu yönünde herhangi bir irdelemeye yer verilmediği gözetildiğinde; Mahkememizin bu konuda istikrar bulmuş kararları doğrultusunda, yargı yolunun değişmesini gerektirecek bir durum bulunmadığı sonucuna varılmıştır...."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 30/05/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

17. Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Recep KALKAN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

18. Dava,davacının mülkiyetinde bulunantaşınmazın Büyükçekmece Göl Havzası kısa mesafeli koruma alanında kalmasından dolayı mülkiyet haklarının ihlal edildiği ileri sürülerek, kamulaştırmasızel atma bedeli olarak 296.828,30 TL'nin tazminiistemiyle açılmıştır.

19. İdarenin yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak uygulamaya koyduğu plan ve projeye göre meydana getirdiği yol, kanal, baraj, su yolları, su şebekesi gibi tesislerin kurulması, işletilmesi ve bakımı sırasında kişilere verdiği zararların tazmini istemiyle açılacak davaların görüm ve çözümünün, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları muhtel olanlar tarafından açılacak tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerine ait olduğu; idarece herhangi bir ayni hakka müdahalede bulunulduğu; özel mülkiyete konu taşınmaza kamulaştırmasız el atıldığı veya plan ve projeye aykırı iş görüldüğü iddiasıyla açılacak müdahalenin men'i ve meydana gelen zararın tazmini davalarının ise, mülkiyete tecavüzün önlenmesine ve haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerince çözümleneceği, yerleşik yargısal içtihatlarla kabul edilmiş bulunmaktadır.

20. Dava dosyalarının incelenmesinden;İstanbul İli, Çatalca İlçesi, ... Köyü, ... mevkiinde bulunan .... parsel sayılı 4.979 m2 yözölçümlü *"bahçe"* vasıflı taşınmazın maliki davacı tarafından, taşınmazın ..... Göl Havzası kısa mesafeli koruma alanında kalmasından dolayı mülkiyet haklarının ihlal edildiği ileri sürülerek, fazlaya ilişkin haklar saklı kalmak kaydıyla 296.828,30 TL hukuki el atma bedelinin ödenmesi istemiyle adli ve idari yargı yerlerinde dava açıldığı; idari yargı yerince yapılan 24/09/2019 tarihliara kararına İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığınca verilen 24/10/2019 tarihli cevabi yazıda söz konusu parselin,Büyükçekmece baraj gölü havza koruma planı özel hükümlerine göre Büyükçekmece uzun mesafe koruma alanı kuşağı alanı içinde, tarımsal niteliği korunacak alanda kaldığı ve dere ıslah ve işletme bandı dışında kaldığının belirtildiği;öte yandan, aynı davacı tarafından, aynı parsel sayılı taşınmaza ilişkin olarak,kamulaştırmasız el atmadan kaynaklı tazminat istemiyle açılan ve Çatalca 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2015/355 sayılı dosyasında görülen davada Mahkemeye sunulan29/09/2020 havale tarihliBilirkişi Raporunda,davaya konu taşınmaz üzerinde, atık su kanalı, yağmur suyu kanalı ve dere ıslahı inşaatı işi kapsamında davalı idarece çalışmalara başlanıldığı, bu kapsamda taşınmazın 407,84 m2'lik kısmına kollektör hattı, her biri l,00m2 olmak üzere iki adet kollektör bacası, 20 m2 yüzölçümlü betonarme depo yapılmak suretiyle taşınmazafiilen el atıldığının saptandığı anlaşılmaktadır.

21. Bu durumdafiilidurumu göstermesi açısından itibar edilenbilirkişi raporu doğrultusunda, dava konusu taşınmazın bir kısmına kamulaştırılma yapılmaksızın kollektör hattı, iki adet kollektör bacası ve betonarme depoyapıldığından ve bir bütün olan taşınmazın tamamı açısından fiili el atmanın varlığı kabul edilerek değerlendirmenin bu şekilde yapılması gerekeceğinden, davanın, haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümü, adli yargı yerinin görevine girmektedir.

22. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul 5. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Büyükçekmece 5. Asliye Hukuk Mahkemesinin 22/10/2014 tarihli ve E.2014/342, K.2014/462 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 5. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Büyükçekmece 5. Asliye Hukuk Mahkemesinin 22/10/2014 tarihli ve E.2014/342, K.2014/462 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

30/05/2022 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer TOPAL	Birol SONER	Nilgün TAŞ	Doğan AĞIRMAN

Üye	Üye	Üye
Aydemir TUNÇ	Nurdane TOPUZ	Ahmet ARSLAN